

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	19

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nde muhasebe kayıt sistemi 08.06.2005 tarihli ve 25839 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde çıkarılan ve 27.05.2016 tarihli 29724 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre tutulmakta olup, kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir.

Hesap Kodu/Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe İle Tahmin Edilen Tutar (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI			
830/1	Personel Giderleri	80.105.360,00	79.224.366,98	% 98,90
830/2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Yapılan Ödemeler	13.102.490,00	13.034.056,70	% 99,48
830/3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	259.438.600,00	259.511.898,66	% 100,0
830/4	Faiz Giderleri	4.000.000,00	4.464.283,90	% 111,6
830/5	Cari Transferler	25.317.880,00	19.951.095,88	% 78,80
830/6	Sermaye Giderleri	288.507.717,00	291.827.620,21	% 101,1
830/7	Sermaye Transferleri	14.527.953,00	7.008.366,29	% 48,24
830/8	Borç Verme	0,00	0,00	% 00,00
830/9	Yedek Ödenekler	65.000.000,00	0,00	-
Genel Toplam		750.000.000,00	675.021.688,62	% 90,00

Hesap Kodu/Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe İle Tahmin Edilen Tutar (TL)	Gerçekleşen Net Tahsilat Tutarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI			
800/1	Vergi Gelirleri	18.042.000,00	14.086.824,80	% 78,08
800/2	Sosyal Güvenlik Gelirleri	0,00	0,00	% 00,00
800/3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	38.147.000,00	36.211.977,95	% 94,93
800/4	Alınan Bağış ve Yardımlar	354.000,00	6.806.775,39	% 1922
800/5	Diğer Gelirler	443.551.000,00	452.763.262,62	% 102,0

800/6	Sermaye Gelirleri	150.0001.000,00	1.048.003,21	% 6,90
800/8	Alacaklardan Tahsilatlar	0,00	0,00	% 0,00
800/9	Ret ve İadeler (-)	-95.000,00	-3.341.343,32	% 3517
Genel Toplam		650.000.000,00	507.575.500,65	% 78,09

Kurumun 2016 yılı Faaliyet Gelirleri toplamı 508.757.317,10 TL, Faaliyet Giderleri toplamı ise 401.656,925,70 TL olarak gerçekleşmiş olup, Dönem Sonu Olumlu Faaliyet Sonucu 107.100.391,40 TL'dir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Belediyenin Doğal Gaz Dağıtım Şirketinde Olan Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Görülmemesi

Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin 21.000.000 TL sermayeli AKSA BALGAZ Doğal Gaz Dağıtım Anonim şirketindeki yüzde 10 hissesine karşılık gelen 2.100.000 TL muhasebe kayıtlarında gösterilmemiştir.

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendine göre Kuruldan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aranmaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmektedir.

Belediye tarafından Kanundan kaynaklı olarak tesis edilen ortaklık hakkına isabet eden 2.100.000 TL'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kurumlara Yatırılan Sermaye Hesabına alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak; ortaklık payının muhasebe kayıtlarında gösterilmemesi bilançoda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kurumlara Yatırılan Sermaye Hesabının yukarıda yazılı tutar kadar eksik görünmesine sebep olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "2017 yılında 02/02/2017 tarih ve 1886 sayılı yevmiye numarası ile belediyenin doğal gaz dağıtım şirketinde olan ortaklık payı muhasebe kayıtlarına alınmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiş olmasına rağmen sözkonusu düzeltmeler 2017 yılında yapılmış olup 2016 yılı bilançosundaki 241 Mal ve Hizmet Üreten Kurumlara Yatırılan Sermaye Hesabına yansımamıştır ve bilançonun doğru ve güvenilir bilgi içermemesi hususu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

BULGU 2: Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında Takip Edilmek Yerine Doğrudan Giderleştirilmesi

Kurum tarafından elektrik ve doğalgaz aboneliklerine ilişkin olarak idarelere verilen güvence bedelleri muhasebeleştirilirken, 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabına kaydedilmesi yerine doğrudan giderleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 95'inci maddesi gereğince, diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Elektrik ve doğalgaz abonelikleri için geri alınmak üzere ilgili idarelere verilen depozitoların doğrudan giderleştirilmesi sonucunda Bilançoda 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı toplam 198.099,96 TL eksik görülürken, faaliyet sonuçları tablosunda 630 Giderler Hesabının aynı tutarda fazla görünmesine neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Güvence bedelleri ile ilgili kayıtlar 2017 tarihinden itibaren 126 verilen depozito ve teminatlar hesabında takip edilmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiş olmasına rağmen sözkonusu düzeltmeler 2017 yılında yapılmış olup 2016 yılı bilançosundaki 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına yansımamıştır ve bilançonun doğru ve güvenilir bilgi içermemesi hususu devam etmektedir.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin inceleme müteakip denetim döneminde yapılacaktır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin 2016 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi Sonucunda Faaliyet Sonuçları Tablosunda Gelirler ve Giderler Hesaplarının Eksik Görünmesine Neden Olunması

Kurumun mali tablolarında 2016 Yılı içinde toplam 4.238.113,42 TL mevduat faiz geliri elde edildiği halde bu tutardan %15 gelir vergisi stopajı düşüldükten sonra kalan 3.602.396,41 TL gelir olarak muhasebeleştirilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Gayri safilik ilkesi” başlıklı 39'uncu maddesinde; “*Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir*” denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi” başlıklı 6'ncı maddesinin a fıkrasında, “*Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur*” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600.5.1.9.3 Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan uygulama sonucunda Faaliyet Sonuçları Tablosunda 600.5.1.9.3 kodunda izlenen mevduat faiz geliri ile 630.03.04.03.01 kodunda izlenen vergi ödemeleri ve benzeri giderler 635.717,01 TL eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "bulgu doğrultusunda işlem yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 2: Taşınırlara İlişkin Kayıtların Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğine Uygun Olmaması

Kuruma alınan ilk madde malzemelerin muhasebe kayıtlarındaki ve Taşınır İşlem Fişlerindeki giriş-çıkışlarının aynı gün içinde yapıldığı tespit edilmiştir. Tüketimi henüz gerçekleşmemiş ilk madde ve malzemelerin tüketilmediği halde muhasebe kayıtlarına alındığı anda çıkışının yapılması veya doğrudan giderleştirilmesi fiili miktar ile kayıtlı miktar arasında tutarsızlığa sebebiyet vermektedir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 114'üncü maddesi uyarınca kurum faaliyetlerinde kullanılmak veya tüketilmek üzere satın alınan tüketim malzemelerinin öncelikle 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilmesi, tüketim malzemelerinden tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilenlerin veya kullanılanların taşınır 2. düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı listesinin üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine bildirilerek 630 Giderler Hesabına borç, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 13'üncü ve 30'uncu maddesinde yer verilen hükümler gereğince de ilk madde ve malzemelerin çıkış kaydının kullanım kaydıyla üç ayı geçmemek üzere yapılması gerekmektedir.

İlk madde malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına giriş kaydı yapıldıktan sonra ilgili hesaptan tamamen çıkarılması, kurum bilançosunda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının sıfır bakiye vermesine, faaliyet sonuçları tablosunda ise 630 Giderler Hesabı'nın kullanıma henüz verilmemiş veya tüketilmemiş ilk madde malzeme bedelleri kadar fazla görünmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Anbar kurulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Bulgu doğrultusunda işlem yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 3: Kira Süreleri Sona Eren Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Belediyenin 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre kiralanan taşınmazlarından işgal durumunda olanlar tahliye edilmemiştir. Belediyenin sözleşmesi biten 159 adet işgal edilen taşınmazı bulunmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi gereğince; kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilmesi aksi takdirdeecrimisil alınması gerekmektedir. Ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülki amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; belediyenin sahip olduğu taşınmazların gerçek veya tüzel kişilerce işgali üzerine belirlenen 868.542,15 TL ecrimisil borcunun tahsil edilmesi, işgal edilen taşınmazlar için belediyenin talebi üzerine o yerin mülki amiri Balıkesir Valiliği tarafından en geç 15 gün içinde tahliye işlemlerinin gerçekleştirilerek taşınmazların belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu doğrultusunda işlem yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 4: Kira Süresi Biten Taşınmazların Yeniden İhale Yapılmaksızın Encümen Kararıyla Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunan ve ihale ile kiraya verdiği 40 adet taşınmaz, kira süresi sonunda yeniden ihale düzenlemeden encümen kararıyla sözleşme süresi uzatılarak aynı kişilere kiraya verilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun Kapsam başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin

kira işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği, adı geçen Kanunun 64'üncü maddesinde ise kiralama süresinin 10 yıldan fazla olamayacağı ve bu durumun istisnaları belirlenmiştir.

Sonuç olarak; sözleşme süresinin sonunda aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için yeniden 2886 sayılı Kanundaki usullerden biriyle ihaleye çıkılması, kira süresi dolan belediyeye ait gayrimenkullerin ihale yapılmaksızın encümen kararıyla kira sözleşmelerinin uzatılmaması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu doğrultusunda işlem yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 5: Otopark Yönetmeliği'ne Göre İlçe Belediyelerince Gönderilmesi Gereken Otopark Bedellerinin Tahakkuk Tespitinin Yapılmaması

Otopark bedellerinin tahsiline yönelik Büyükşehir Belediyesince tüm ilçe belediyelerine otopark bedellerinin yatırılması için yazı gönderildiği görülse de, tahakkuk tespiti ve büyükşehir belediye alacaklarının tahsili için hukuki yaptırımlara ilişkin herhangi bir faaliyetin olmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon" başlıklı 27'nci maddesinin son paragrafında;

"İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkrafta belirtilen amaç dışında kullanılamaz."

Hükmü yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Otoparklar" başlıklı 37'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

“İmar planlarının tanziminde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçlar göz önünde tutularak lüzumlu otopark yerleri ayrılır.

Otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilmez.”

Hükmü yer almaktadır.

01.07.1993 tarih ve 21624 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Otopark Yönetmeliği’ nin 10 ve geçici 6’ncı maddelerinde aynen;

“Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili

(Değişik birinci fıkra: RG-22.04.2006-26147) Otopark bedelinin hesabında, 4 üncü maddenin (d) bendinde belirtilen birim park alanları ile 5 inci maddede belirtilen otopark sayısı esas alınır.

(Değişik ikinci fıkra: RG-22.04.2006-26147) Otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esasları Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri de dikkate alınarak belediye meclisleri veya il genel meclisleri tarafından belirlenir.

Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

3030 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır.

(Değişik: RG-22.04.2006-26147) Belediyeler ve valilikler, Yönetmelikle kendilerine tespit yetkisi verilen konularla ilgili esasları, daha önce aynı konuda karar almış olsalar dahi, altı ay içinde Belediye Meclis Kararı veya İl Genel Meclisi kararı olarak belirler. Karar alınuncaya kadar Bakanlıkça çıkarılan Tebliğ hükümlerine uyulur.”

Hükümleri yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu’na dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği’ nin 4’ üncü

maddesine göre, üzerinde tescilli 1, 2, ve 3' üncü grup yapı bulunan kentsel sit alanı içinde veya dışındaki parseller hariç, parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan durumlarda belediyesince veya valilikçe bu Yönetmelik hükümlerine göre belirlenecek otopark bedeli alınması gerekmektedir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir belediyesinin imar denetim yetkisi" başlıklı 11'inci maddesinde; Büyükşehir Belediyesini, ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemekle yetkilendirmektedir. Denetim yetkisi, konu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi istemeyi, incelemeyi ve gerektiğinde bunların örneklerini almayı içerir. Bu amaçla istenecek her türlü bilgi ve belgeler en geç on beş gün içinde verilir hükmü yer almaktadır.

Otopark Yönetmeliği' nin 10'uncu maddesinde; otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esaslarının Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri de dikkate alınarak belediye meclisleri veya il genel meclisleri tarafından belirleneceği, otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılıp bu hesapta toplanan paralara yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanacağı, 5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılacağı ve ilçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağının, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparklar için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine ve açıklamalara göre ilçe belediyeleri, imar mevzuatı uyarınca otopark bedelleriyle ilgili olarak elde ettikleri gelirleri bölge ve genel otoparkların yapımı için Büyükşehir belediyesine aktarmak zorundadırlar. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin de otopark bedellerinin tahsili için anılan mevzuat hükümlerine göre işlem yapması gerekmektedir.

Otopark bedeli olarak beş ilçe belediyesince tahsil edilen toplam 1.683.596,13 TL'nin Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'ne gönderildiği geri kalan on dört ilçe belediyesinin ise tahakkuk ve tahsil durumunun belirsiz olduğu aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 3: İlçe Belediyelerinin Gönderdikleri Otopark Parası

NO	BELEDİYE ADI	OTOPARK YÖNETMELİĞİ PARASI
1	ALTI EYLÜL-KARESİ BELEDİYESİ	1.135.640,32
2	EDREMİT BELEDİYESİ	282.072,91
3	SUSURLUK BELEDİYESİ	197.196,57
4	DURSUNBEY BELEDİYESİ	59.660,44
5	BANDIRMA BELEDİYESİ	0
6	MANYAS BELEDİYESİ	0
7	BURHANİYE BELEDİYESİ	9.025,89
8	ERDEK BELEDİYESİ	0
9	İVRİNDİ BELEDİYESİ	0
10	BALYA BELEDİYESİ	0
11	BİGADIÇ BELEDİYESİ	0
12	GÖMEÇ BELEDİYESİ	0
13	GÖNEN BELEDİYESİ	0
14	HAVRAN BELEDİYESİ	0
15	AYVALIK BELEDİYESİ	0
16	KEPSUT BELEDİYESİ	0
17	MARMARA BELEDİYESİ	0
18	SAVAŞTEPE BELEDİYESİ	0
19	SINDIRGI BELEDİYESİ	0
	GENEL TOPLAM	1.683.596,13

Otopark yapımı için kullanılmak üzere Büyükşehir Belediyesi'ne aktarılması gereken otopark bedellerinin süresi içinde aktarılmasının ve Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin de bahsi geçen bedellere ilişkin tahakkuk ve tahsil süreçlerini yasal yetkileri çerçevesinde takip etmesinin kamu yararına olacağı ve muhtemel hukuki ihtilafları önleyeceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu doğrultusunda işlem yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 6: Mali Hizmetler Birimi Tarafından Yapılması Gereken Ön Mali Kontrolün Yapılmaması

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi mali hizmetler biriminde ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön malî kontrol yapılmadığı, dolayısıyla ödeme emri belgesi üzerine düşülmesi gereken “Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür” şerhinin düşülerek imzalanmadığı ayrıca “taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları”nın kontrolü sonucunda düzenlenmesi zorunlu olan yazılı görüşlerin de düzenlenmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Kontrol ve Yönetimi Kanununun 58'inci maddesinde “*ön malî kontrol, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsar*” hükmü yer almaktadır.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların “Kontrol usulü” başlıklı 13'üncü maddesinde ise;

“Harcama birimlerinde ve malî hizmetler biriminde yapılan kontrol sonucunda, malî karar ve işlemin uygun görülmesi halinde, dayanak belgenin üzerine “Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür” şerhi düşülür veya yazılı görüş düzenlenir. (...)

Malî hizmetler birimince, Usul ve Esasların 17 (Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları) ve 26'ncı (Yurtdışı kira katkısı) maddeleri uyarınca yapılan kontrollerde yazılı görüş düzenlenmesi zorunludur. Bu yazıda, yapılan kontrol sonucunda malî karar ve işlemin uygun görülüp görülmediği, uygun görülmemişse nedenleri açıkça belirtilir. (...)” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümlere uygun olarak mali hizmetler birimince ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön malî kontrol yapılmamasının, pek çok ödeme emri belgesi ve eki belgelerde eksikliklere ve hatalı işlemlerin yapılmasına sebebiyet verdiği değerlendirilmektedir.

Dolayısıyla mevzuatın emredici hükümlerine uygun olarak mali işlemlerin doğru bir şekilde yapıldığının kontrolü için mali hizmetler biriminde ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön mali kontrol işlemlerinin yapılması ve kontrol sonucunda, ödeme emri belgesi üzerine “Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür” şerhi düşülerek imzalanması ayrıca “taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları’nın kontrolü sonucunda da düzenlenmesi zorunlu olan yazılı görüşlerin verilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Ön mali kontrol teşkilatı kurulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve gerekli çalışmaların devam ettiği belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 7: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Madde Numaralarının Bulunması

Belediyenin yevmiye defterinde yevmiye numaraları müteselsil olarak sıralanmamış olup bazı numaralar atlanarak kayıt yapılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43’üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, “*Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)’den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.*” denilmektedir.

Yine, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Kullanılacak Defterler ve Kayıt Düzeni” başlıklı 44’üncü maddesinin (a) bendinde;

“Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre ödeme emri belgeleri ve muhasebe işlem fişlerinin birbirlerini takip eden yevmiye numaraları ile numaralandırılması, arada numara atlanmaması ve numaraların ardışık olarak birbirini takip etmesi gerekmektedir.

Ancak Belediye'nin 2016 yılı muhasebe işlem fişi ve ödeme emri belgelerinin kayıtları, (4.471-13.665-13.666-14.140-16.389-16.974-21.513-21.514) numaraları kullanılmayarak, sonra gelen numaradan başlanmak suretiyle yapılmıştır.

Müteselsil yevmiye numaraları arasında bazı numaraların kullanılmayarak kayıt yapılmış olması ise, söz konusu Yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda değinilen hususlara dikkat edilecektir" denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu edilen hususlara iştirak edildiği ve hususlara dikkat edileceği belirtilmiş olup, konu takip eden denetim döneminde izlenecektir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLANÇO			
AKTİF		PASİF	
	2016		2016
I DÖNEN VARLIKLAR		III - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	78,774,389.59
10 HAZIR DEĞERLER	51,041,456.12	32 FAALİYET BORÇLARI	48,749,890.79
102 BANKA HESABI	47,900,046.16	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	48,749,890.79
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	3,141,409.96	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	22,337,558.73
12 FAALİYET ALACAKLARI	9,315,498.59	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	4,137,625.99
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	8,864,674.47	333 EMANETLER HESABI	18,199,932.74
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHIRLİ ALACAKLAR HESABI	100,915.07	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	4,795,400.31
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	349,909.05	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	2,378,535.37
13 KURUM ALACAKLARI	75,375,568.22	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESA	1,935,005.93
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	75,375,568.22	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA Y.	481,859.01
14 DİĞER ALACAKLAR	332,281.95	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	124,619.09
140 KİSİLERDEN ALACAKLAR HESABI	332,281.95	372 KIDEM TAZMİNATI KARSILIGI HESABI	124,619.09
16 ÖN ÖDEMELER	1,679,144.07	38 GELECEK A YLARA AİT GELİRLER VE GİDER	2,766,920.67
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1,679,144.07	381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	2,766,920.67
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	233,273.71	IV - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	196,786,587.79
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	158,107,677.19
		400 BANKA KREDİLERİ HESABI	158,107,677.19
		47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	34,390,571.63
		472 KIDEM TAZMİNATI KARSILIGI HESABI	34,390,571.63
		48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER	4,288,338.97
		481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	4,288,338.97

AKTİF		PASİF	
	2016		2016
II DURAN VARLIKLAR		V - ÖZKAYNAKLAR	981,406,851.83
22 FAALİYET ALACAKLARI	2,116,276.02	50 NET DEĞER HESABI	605,461,686.10
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	1,459,487.55	500 NET DEĞER HESABI	605,461,686.10
222 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	656,788.47	57 GEÇMİŞ YILLAR FAALİYET SONUÇLARI	266,279,287.04
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	63,187,259.23	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI I	266,279,287.04
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	52,680,624.58	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	109,665,878.69
241 MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN	10,506,634.65	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	109,665,878.69
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	1,053,687,071.30		
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	132,085,205.56	Pasif Toplam	1,256,967,829.21
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	179,677,278.31		
252 BİNALAR HESABI	347,220,499.01		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	31,409,581.62		
254 TAŞITLAR GRUBU	52,491,747.07		
255 DEMİRBAŞLAR GRUBU	24,131,328.35		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	62,079,519.88		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	348,750,951.26		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0.00		
260 HAKLAR HESABI	5,420,934.90		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	5,420,934.90		
Aktif Toplam	1,256,967,829.21		
NAZİM HESAPLAR		IX - NAZİM HESAPLAR	282,154,025.19
91 NAKİT DIŞI TEMİNATLAR VE KİŞİLERE AİT	56,868,026.69	91 NAKİT DIŞI TEMİNATLAR VE KİŞİLERE AİT MENKUL	56,868,026.69
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	55,676,454.36	911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	55,676,454.36
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1,191,572.33	915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI	1,191,572.33
92 TAAHHÜT HESAPLARI	225,285,998.50	92 TAAHHÜT HESAPLARI	225,285,998.50
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	225,285,998.50	921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	225,285,998.50
Genel Toplam	1,539,121,854.40	Genel Toplam	1,539,121,854.40

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap	Eko. Kod	Giderin Türü	BAKİYE
	1		
630		GİDERLER HESABI	395.823.327,52
630	01	Personel Giderleri	77.721.191,50
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	13.034.056,70
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	211.512.212,64
630	04	Faiz Giderleri	4.464.283,90
630	05	Cari Transferler	9.883.346,30
630	07	Sermaye Transferleri	1.179.955,56
630	12	Gelir Red ve İade Giderleri	1.369.488,25
630	13	Amortisman Giderleri	31.371.865,58
630	14	İlk Madde Ve Malzeme	41.030.289,84
630	20	Silinen Alacaklardan	5.164,44
630	30	Proje Kapsamında Yapılan	4.251.472,81
GİDERLER TOPLAMI			395.823.327,52

Hesap	Eko. Kod	Gelirin Türü	BAKİYE
	1		
600		GELİRLERİ HESABI	505.489.206,21
600	01	Vergi Gelirleri	16.229.518,33
600	03	Tesebbüs ve Mülkiyet	34.093.451,33
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar	6.659.754,99
600	05	Diğer Gelirler	448.506.481,56
GELİRLER TOPLAMI			505.489.206,21

FAALİYET SONUCU: 109.665.878,69

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>